

siga, at vit koma niður á botn. Tí so leingi tað gongur niðureftir og tú ikki veit, hvussu gongdin verður, tá er sera torført at tilrættaleggja. Virkini fáa ikki tikið støðu til, hvat tey skulu gera. Tey hava nevniliga nokk at gera við at koma heilskapad burtur úr hesi niðurgongdini, tey, sum yvirleva. Tá tú torir at siga, at vit eru komnir á botn, kanst tú byrja at planleggja. Tað at byggingin stendur fyrri allari niðurgongdini í innlendska búskapinum merkir, at vit enn ikki eru komin á botn.

Umbygging

-Men er tað ikki avmarkað, hvat 47.000 menniskju hava brúk fyrri av bygningum. Er tað ikki eitt mark fyrri, hvussu nógv vit kunnu byggja?

-Tað er sjálvandi rætt, men nú eru bygningarnir gjórdir til annað brúk enn tað, sum teir kunnu brúkast til í dag. Tað skal nakað av arbeiði til fyrri at broyta teir. Fáa vit nakað av gongd á aftur í fiskivinnuni, fyrri at fáa vinnustrukturin uppá pláss, so verða har umbyggingar at gera. Tað vit skulu liva av er útflutningurin av fiski, men tað hevur verið ógvuliga lítið gjørt fyrri at fáa ta vinnuna at vera eina rationella vinnu. Tað verður gjørt nú. Nú eigur ein at fara at hyggja eftir ilóguni út frá einum øðrum vinkli, enn vinnan eftirspurdi í sinari tíð. Og hetta kann sum sagt hava týðning fyrri byggivinnuna heldur Sigurd Poulsen.

Vøruflutningur

Hóast tað ikki sær ov bjart út í landinum, so heldur landsbankastjórin, at tað er ymsíkt, sum kundi verið gjørt fyrri at bótta støðuna.

-Eitt tú kanst fara í holt við er t.d. handils-samband okkara við útheimin. Vit hava skip, sum brúka líka nógv tíð innanoyggja í Føroyum, sum tey brúka úttanlands. Er tað ikki møgulegt at effektivisera flutningin í Føroyum, so tey skipini hava betri kapasitet úttanfyri Føroyar spyr Sigurd Poulsen og heldur fram:

Keypa ov dyrt inn

-Har er nakað at gera á fiskavirkjunum. Tú kundi brúkt nakað av peningi til at skúla fólk, soleiðis at okkara fiskatilfeingi verður betri trygt. Vit hava so ikki brúkt nógv-

Sigurd Poulsen: -Landskassaskuldin má ikki vaksa. Tað er neyðugt at fáa javnvág ella yvirskot á figgjarlógina fyrri 1993

an pening uppá sølu. Her er nakað at gera.

Tað skuldi eisini verið lögdi, um vit ikki kundu fingið lækkað innflutningsprísirnar við at gjørt eitt meira effektivt innkeypsarbeiði. Eg veit ikki, men eg havi varhugan av, at vit hava brúkt tað danska heilsululidið sum goymslu og distributionslíð í Føroyum.

Vit hava nógv smáar heilsulur, sum kappast. Spurningurin er um ikki nakrar av hesum heilsulurum kundu tikið seg saman og gjørt eitt meira effektivt innkeypsarbeiði, soleiðis at vit sluppu undan millumhandlarum, sum kenna okkum út og inn. Eg havi varhugan av, at okkara innkeyp fara um telefonina til ein tú kennir í Keypmannhavn. Spurningurin er um vit ikki skuldu fingið meira vitan um markaðin úttanfyri.

Tvs. at tað hevur týðning við skúling av handilsfólki til at gera eitt meira miðvíst arbeiði fyrri at fáa fatur á vørnum, har teir eru bíligast. Her hugsi eg kanska ikki so nógv um kolonialvørur, men aðrar nýtslurvørur. Tað skal vera lögdi, um tú ikki kundi vunnið nakað inn har við at brúkt allar kreftir fyrri fáa meira at vita um, hvussu marknaðurin úttanlands er innrættaður.

Vit hava eina framtíð

Landsbankastjórin ívast onga løtu í, at vit sum samfelag hava eina framtíð.

-Vit hava eitt ríkt tilfeingi og eitt vælút-

búgvíð fólk. Vit eru eitt lítið land og skuldu havt betri møguleikar enn størri lond at lært, hvat ein skal ansa eftir og laga seg eftir.

Tað hevur verið okkara besta evnið at laga okkum til broyttar umstøður eitt nú innan fiskivinnuna. Skipini hava kunnað lagt um frá eini veiði til aðra. Tað er gjørt eitt stórt menniskjansligt arbeiði bæði millum skiparar og reiðarar, hetta at ein hevur leitað upp nýggjar møguleikar og leiðir. At ein hevur útvegað sær tað, sum skal til fyrri at troyta nýggjar møguleik-

ar. Nakað av tí arbeiðssemi, sum hevur ligið aftanfyri hetta, kunnu vit brúka á øðrum økjum eisini.

-Tú heldur ikki, at vit eru alt ov fá til at kunna vardveita og menna aftur velferðarsamfelagið?

-Líka so væl sum vit hava vansar við at vera smáir hava vit so eisini fyrimunir av tí.

Figgjarlógin haldast

Og hóast tað, at støðan ikki sær alt ov bjart út nú, so heldur landsbankastjórin, at alt ber til. Ja tað ber til at halda figgjarlógina, og hetta er tað, sum í løtuni hevur mest at týða.

-Alt má gerast fyrri at fáa figgjarlógina at halda antin við sparing ella við nýggjum inniðulógum ella báðum. Nógvir møguleikar eru. Tað er mín uppfatan, at tað er ein brokpartur av húsarhaldunum í Føroyum, sum lúdi undir víður-skiftunum. Tey arbeiðsleysu, tey ungu, sum hava sett seg í búgv seinastu árin við alt ov dyrtum húsum, tey, sum bæði eru arbeiðsleys og hava dýr hús og so tey, sum hava fingið minni arbeiði og samstundis hava dýr hús.

Tað er tann bólkurin av fólki, sum rindar fyrri umstøðurnar hjá okkum øðrum í dag og sum skal gjalda fyrri teir skeivleikar, sum eru gjórdir.

Tey fáa bera byrðarnar

-Eg rokni við, at tað eru millum 80 og 85% av

húsarhaldunum í Føroyum, sum klára seg heilt væl - sum ikki lida undir at skula bera tær stóru byrðarnar. Tað eru tey fáu, sum bera hesar byrðar.

-Eg haldi, at vit, sum hoyra til tey 80%, kundu borið ein størri part av byrðunum, moralskt sæð. Gjördu vit tað høvdu vit stýtt um ta tíðina kreppan fer at vara.

Sigurd Poulsen sigur víðari, at tað eru tey fastlöntu, sum í stóran mun hoyra til hesi 80% og sum høvdu tolt at staðið fyrri eitt sindur meira t.d. eina skattahækkning ella lønarlækkning, sum rakti henda bólkinn. Hon hevur í

verkaralønir eru ikki tær, sum koyra okkum á reyvina.

Tær høgu lønirnar eru millum tænasturnar. Tað er tann stóri posturin í okkara framleiðslu, og tað er har, at lønin hevur nakað at siga fyrri útreiðslurnar.

Sigurd Poulsen, landsbankastjórin heldur, at vit høvdu havt størri nýttu av, at fólk, sum sita í fæstum starvi, góðtøku eina niðurgongd í lønini uppá 5%, heldur enn 5% skattahækkning.

-Hetta er so ikki tað, sum Skak Nielsen mælir okkum til at gera!

-Nei, men tað er so hansara staða. Hann hevur kanska torført við at ímynda sær, at tað í

Sigurd Poulsen: -Vit hava eina alt ov smála skattaskipan. Arbeidsfriar inniður sleppa so gott sum undan skatti, og her átti nakað at verið at heintað

summar mátar somu effekt, tí tað vera hesi, sum verða við til at bera byrðarnar. Men tað hevur hvør sína effekt uppá ein góðan máta.

Lønarlækkning fyrri tey fastlöntu førir til stórra eftirspurning eftir teirra veitingum, serliga har ein skal gjalda fyrri veitingarnar. Tí vildi hon havi við sær, at niðurgongdin steðgaði fyrr ella rakk botnin á einum hægri støði. Útvið 60% a v bruttotjóðarúrtøkuni stava frá tænastrum, so tað hevur týðning, at tænastur eisini koma at standa fyrri niðurgongd.

Tær høgu lønirnar

-Í dag eru tað byggivinnan, lutvíst fiskivinnan og vøruframleiðsla, sum standa fyrri minkingini. Og tað er ikki har tær høgu lønirnar eru. Arbeiðsmanna- og hand-

heila takið er realistiskt at koyra tær almennu lønirnar niður. Eg veit so heldur ikki sjálvur, um tað ber til. Tað er tó greitt, at hetta letur seg ikki gera, um felagini og tey fastlöntu sjálvi ikki vilja góðtaka eina minking.

Betri at lækka lønir enn hækka skattin

Eg haldi tó, at vit samfelagsliga høvdu fingið størri gleði av, at lønirnar vórðu lækkaðar, heldur enn at skatturin bleiv hækkaður. Men skulu vit spara so nógv hjá tí almenna, sum talan er um, so kann ein rokna við, at fólk verða uppsøgd.

Tað, sum ikki kann sparast, tað má og skal

Sigurd Poulsen: -Landskassin er rættiliga upphongdur av figgjarlógum skyldum. Henda skuld er bygd upp yvir rættiliga stutta tíð, so vit hava ein kreditvirdistrupulleikar mótevís umheiminum